

ชื่อเรื่อง	สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพในใบอ่อนของพืชฟาน เพกา และ จีเหล็กหวาน
ผู้แต่ง	วาริชย์ พิมพ์บุตร มาระตรี เปลี่ยนศิริชัย วรรณัญ แก้วดวงตา สมศักดิ์ นวลแก้ว และ สุจริต ส่วนไพโรจน์
ที่มา	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 42 : 1 (พิเศษ) : 330-332 (2554)
คำสำคัญ	ผักพื้นบ้าน; พืชฟาน; สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ

บทคัดย่อ

ผักพื้นบ้านเป็นพืชที่มักจะมีความปลอดภัยจากสารพิษ และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง แต่การนำมาบริโภคยังจำกัดในวงแคบ งานวิจัยนี้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ ซึ่งได้แก่ คลอโรฟิลล์ เอ บี คลอโรฟิลล์ทั้งหมด แคโรทีนอยด์ทั้งหมด และสารประกอบฟีนอล ในใบอ่อนของพืชฟาน เพกา และจีเหล็กหวาน เก็บตัวอย่างจาก 3 แหล่ง ในภาคอีสาน สกัดด้วยเอทานอล 80 % วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer พบว่าใบอ่อนของพืชฟานมีปริมาณคลอโรฟิลล์ เอ บี คลอโรฟิลล์ทั้งหมด และแคโรทีนอยด์ทั้งหมด 132.41, 125.21, 257.62 และ 95.00 mg/g DW ตามลำดับ นอกจากนี้ใบอ่อนของพืชฟานยังมีปริมาณสารประกอบฟีนอล 296.15 mg/ g DW ซึ่งสูงกว่าใบอ่อนของเพกาและจีเหล็กหวานอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเก็บรักษาในสภาพอุณหภูมิห้อง (28 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 65 %) พบว่าเก็บได้นาน 3 วัน โดยในพืชทุกชนิดปริมาณคลอโรฟิลล์ เอ คลอโรฟิลล์ทั้งหมด และสารประกอบฟีนอลลดลงตามอายุการเก็บรักษา ขณะที่ปริมาณแคโรทีนอยด์ทั้งหมดค่อนข้างคงที่ แต่พืชฟานสามารถรักษาปริมาณคลอโรฟิลล์ทั้งหมด แคโรทีนอยด์ทั้งหมด และสารประกอบฟีนอลได้ดีกว่าพืชอื่น (245.62, 94.02 และ 262.26 mg/g DW ตามลำดับ) จะเห็นได้ว่าพืชฟานเป็นผักพื้นบ้านที่มีศักยภาพสูงในการนำมาบริโภค